

De beleids- en beheerscyclus voor u toegelicht

*Gent, 26 oktober
Malle, 9 november
Roeselare, 16 november
Heusden-Zolder, 30 november
Leuven, 2 december*

VVSG-Ronde van Vlaanderen najaar 2010

Inhoud

- Waarom (nu) een hervorming?
- Voor welke besturen geldt de hervorming?
- Uitgangspunten van de hervorming
- Basiselementen BBC-besluit
 - Meerjarenplan
 - Budget
 - Dagelijkse werking
 - Jaarrekening
 - Varia
- Invoeringstraject
- Meer informatie

Inhoud

- Waarom (nu) een hervorming?
- Voor welke besturen geldt de hervorming?
- Uitgangspunten van de hervorming
- Basiselementen BBC-besluit
 - Meerjarenplan
 - Budget
 - Dagelijkse werking
 - Jaarrekening
 - Varia
- Invoeringstraject

Waarom (nu) een hervorming?

- Gemeentedecreet (2005), Provinciedecreet (2005) en OCMW-decreet (2008):
 - Geïnspireerd door zgn. 'New Public Management': overheid besturen op basis van planning (inhoudelijk en financieel), delegatie, interne controle en externe audit, resultaatgericht werken, ...
 - Kregen nog geen (volledige) uitvoering op vlak van planning, budget, boekhouding en rekening

Waarom (nu) een hervorming?

- Huidige regels hebben veel mankementen:
 - Geen/nauwelijks koppeling beleid-financiën
 - Verschillend systeem gemeenten-OCMW's
 - Gemeenten:
 - verschillend systeem voor budget en algemene boekhouding
 - centraal opgelegd; bijna geen lokale invulling mogelijk
 - verouderde codes
 - OCMW's:
 - statistische opvolging moeilijk: cf. vrijheid qua activiteitencentra
 - geen onderscheid managementrapporten – rapporten voor de raad (overdaad aan papier)
 - budgettering niet-kasstromen (bv. afschrijvingen) is zinloos

Inhoud

- Waarom (nu) een hervorming?
- Voor welke besturen geldt de hervorming?
- Uitgangspunten van de hervorming
- Basiselementen BBC-besluit
 - Meerjarenplan
 - Budget
 - Dagelijkse werking
 - Jaarrekening
 - Varia
- Invoeringstraject

Voor welke besturen geldt de hervorming?

- Gemeenten, OCMW's en provincies en hun intern verzelfstandigde agentschappen (IVA's)
- Districten (Antwerpen)
- OCMW-Verenigingen (Titel VIII, Hoofdstuk 1)
- Deels voor autonome gemeentebedrijven (AGB's)
- Maar niet voor:
 - Gemeentelijke/provinciale vzw's
 - Politiezones
 - Kerkbesturen
 - Filialen van AGB's
 - Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Inhoud

- Waarom (nu) een hervorming?
- Voor welke besturen geldt de hervorming?
- Uitgangspunten van de hervorming
- Basiselementen BBC-besluit
 - Meerjarenplan
 - Budget
 - Dagelijkse werking
 - Jaarrekening
 - Varia
- Invoeringstraject

Uitgangspunten van de hervorming

- Vertrekken van een 'conceptueel kader':
 - Geen pure kopie van elders bestaand systeem
 - Centrale vraag: welk registratiesysteem is nodig voor informatienoden van hoofdgebruikers?
 - Hoofdgebruikers:
 - Raad: kan zelf geen rapporten maken → besluit legt regels op voor beleidsrapporten (meerjarenplan, budget, jaarrekening)
 - Vlaamse overheid als beleidsvoorbereider
 - Managementinformatie (voor college, managementteam, ...):
 - Niet centraal opgelegd (want behoeften te verscheiden)
 - Wel mogelijk op basis van registratiesysteem

Uitgangspunten van de hervorming

- Maatwerk mogelijk door bestuur zelf:
 - Keuze aantal en aard prioritaire beleidsdoelstellingen
 - Aanpassing aan eigen organogram
 - IVA's (elk IVA = aparte 'budgettaire entiteit')
 - Per gedelegeerde budgethouder: beheersbudget en -rekening
 - Eigen keuzes:
 - Beleidsdomeinen:
 - = eigen groepering van opgelegde beleidsvelden
 - belangrijk voor structuur van beleidsrapporten en kredietbeperking
 - Beleidsitems: zelf gekozen verdere opsplitsing opgelegde beleidsvelden
 - Analytische boekhouding is mogelijk voor bv. kostprijsberekening, ...

Uitgangspunten van de hervorming

- Passend binnen lijnen organieke decreten
- Hervorming maakt planlastvermindering mogelijk (maar creëert de planlastvermindering niet zelf)
- Onderscheid beleid en beheer:
 - Beleidsrapporten:
 - Door de raad goed te keuren rapporten: meerjarenplan (en aanpassingen), budget (en wijzigingen) en jaarrekening
 - Besluit regelt minimuminhoud (bescherming raad)
 - Verplichte toelichting geen voorwerp van besluitvorming
 - Beheersrapporten:
 - Elke budgethouder maakt beheersbudget en –rekening
 - Besluit legt alleen minimale regels vast

Uitgangspunten van de hervorming

- Financiële vertaling beleid (doelstellingen, actieplannen, acties) in beleidsrapporten: op basis van uitgaven en ontvangsten (dus geen budget voor afschrijvingen)
- Financieel evenwicht met twee dimensies:
 - Structureel evenwicht: einde planningsperiode in staat zijn leninglasten (aflossingen en intresten) te dragen uit verschil exploitatie-ontvangsten en –uitgaven
 - Jaarlijks evenwicht op kasbasis
- Lenen gebeurt in functie van thesauriebehoeften, niet gekoppeld aan investeringen

Uitgangspunten van de hervorming

- Zelfde systeem gemeente-OCMW:
 - maakt schaafeffecten mogelijk
 - zorgt voor beter begrip van elkaars plannen en (financiële) situatie
- Band met internationale verplichtingen:
 - Opgelegde ESR-rapportering overheidsfinanciën (vorderingensaldo, schuld):
 - International Public Sector Accounting Standards (IPSAS): niet verplicht, maar al veel toegepast

Inhoud

- Waarom (nu) een hervorming?
- Voor welke besturen geldt de hervorming?
- Uitgangspunten van de hervorming
- Basiselementen BBC-besluit
 - Meerjarenplan
 - Budget
 - Dagelijkse werking
 - Jaarrekening
 - Varia
- Invoeringstraject

Basiselementen – Meerjarenplan

- Wat zeggen de decreten?
 - Loopt zes jaar: vanaf jaar 2 huidige legislatuur tot en met jaar 1 volgende legislatuur (dus bv. 2014-2019)
 - Goedkeuren vóór einde jaar 1 (2013)
 - Bestaat uit (vooral inhoudelijke) strategische nota en (vooral financiële) financiële nota
 - Secretaris (strategische nota) en financieel beheerder (financiële nota) in overleg met managementteam
 - Verplichte aanpassing vóór goedkeuring budget
 - Altijd bevoegdheid van de raad
 - Specifieke regeling voor OCMW's
 - Minimum 14 dagen vooraf aan raadsleden bezorgen

Basiselementen – Meerjarenplan

- BBC-besluit: (1)
 - Meerjarenplan is een beleidsrapport (met dus opgelegde minimumregels)
 - Strategische nota met:
 - (interne of externe) prioritaire beleidsdoelstellingen *overig beleid (met o.a. niet-prioritaire beleidsdoelstellingen) dus niet in strategische nota*
 - beoogd resultaat (en eventueel maatschappelijk effect)
 - actieplannen
 - jaarlijkse uitgaven en ontvangsten

Basiselementen – Meerjarenplan

- BBC-besluit: (2)
 - Financiële nota met:
 - Financieel doelstellingenplan (zie volgende dia)
 - Staat van het financiële evenwicht
Evenwicht alleen aantoonbaar als rekening tijdig klaar is!
 - Verplichte toelichting:
 - O.a. omgevingsanalyse, financiële risico's, beleidsdoelstellingen, info over organisatie, evolutie schulden en belastingen, ...
 - geen voorwerp van besluitvorming!

Financieel doelstellingenplan

	Jaar 1			Jaar 2			...
	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo	
Algemene financiering							
• Prioritaire beleidsdoelstellingen							
Exploitatie							
Investerings							
Andere							
• Overige							
Exploitatie							
Investerings							
Andere							
Beleidsdomein 1							
• Prioritaire beleidsdoelstellingen							
Exploitatie							
Investerings							
Andere							
• Overige							
Exploitatie							
Investerings							
Andere							
...							

Basiselementen – Meerjarenplan

- Koppeling beleid-financiën:
 - Via uitgaven en ontvangsten (niet: afschrijvingen, ...)
 - Niet op detailniveau, wel per beleidsdomein
- Is meerjarenplan verplicht?

Ja. Budget moet passen binnen meerjarenplan. Zonder geldig budget resten alleen (max. 3) voorlopige 12den.

Basiselementen – Meerjarenplan

- Functies van het meerjarenplan:
 - Beleidsfunctie: politieke voornemens: belangrijkste beleidsdoelstellingen en actieplannen
 - Financiële functie:
 - Financiële gevolgen gepland beleid
 - Financieel evenwicht
 - Sectorale planning (cf. planlastvermindering)
 - Evaluatie-instrument of toetssteen achteraf
 - Statistische functie (Vlaams, ESR, ...)

Inhoud

- Waarom (nu) een hervorming?
- Voor welke besturen geldt de hervorming?
- Uitgangspunten van de hervorming
- Basiselementen BBC-besluit
 - Meerjarenplan
 - Budget
 - Dagelijkse werking
 - Jaarrekening
 - Varia
- Invoeringstraject

Basiselementen – Budget

- Wat zeggen de decreten? (1)
 - Goedkeuring vóór 31.12 (in jaar 1 legislatuur: vóór 31.3)
 - Budget moet passen binnen meerjarenplan
 - Bestaat uit:
 - (vooral inhoudelijke) beleidsnota
 - (vooral financiële) financiële nota
 - Secretaris (beleidsnota) en financieel beheerder (financiële nota) in overleg met managementteam

Basiselementen – Budget

- Wat zeggen de decreten? (2)
 - Goedkeuring altijd bevoegdheid van de raad
 - Specifieke regels voor OCMW's
 - Minimum 14 dagen vooraf aan raadsleden bezorgen
 - Aanpassing via:
 - budgetwijziging door de raad
 - interne kredietaanpassing door college (in OCMW: raad)

Basiselementen – Budget

- BBC-besluit: (1)
 - Budget is beleidsrapport (met dus opgelegde minimumregels)
 - Beleidsnota bestaat uit: (1)
 - Doelstellingennota: prioritaire beleidsdoelstellingen uit strategische nota meerjarenplan met eraan verbonden:
 - actieplannen
 - acties
 - uitgaven en ontvangsten
 - Doelstellingenbudget (zie volgende dia)

Doelstellingenbudget

	Budget jaar N		
	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo
Algemene financiering			
• Prioritaire beleidsdoelstellingen			
Exploitatie			
Investerings			
Andere			
• Overige			
Exploitatie			
Investerings			
Andere			
Beleidsdomein 1			
• Prioritaire beleidsdoelstellingen			
Exploitatie			
Investerings			
Andere			
• Overige			
Exploitatie			
Investerings			
Andere			
...			

27 - VVSG - De beleids- en beheerscyclus voor u toegelicht

2-12-2010

Basiselementen – Budget

- BBC-besluit: (2)
 - Beleidsnota bestaat uit: (2)
 - Financiële toestand: vergelijking elementen financieel evenwicht in budget en meerjarenplan
 - Lijst overheidsopdrachten en daden van beschikking waarvoor raad beslissing delegeert
 - Lijst van nominatief toegekende subsidies

28 - VVSG - De beleids- en beheerscyclus voor u toegelicht

2-12-2010

Basiselementen – Budget

- BBC-besluit: (3)
 - Financiële nota met:
 - Exploitatiebudget: uitgaven en ontvangsten per beleidsdomein

Beleidsdomein	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo
Algemene financiering			
Beleidsdomein 1			
Beleidsdomein 2			
...			
Beleidsdomein x			
Totaal			

Kredietbewaking: belang van indeling in beleidsdomeinen!

Basiselementen – Budget

- BBC-besluit: (4)
 - Financiële nota met:
 - Investeringsbudget: nieuwe en lopende investeringen
 - Liquiditeitenbudget: verwachte geldstromen uit exploitatie, investeringen en overige (o.a. financiering met leningen, aflossingen bestaande leningen)
 - Bij budget hoort een toelichting:
 - Bevat o.m.:
 - Verdere uitleg bij exploitatiebudget
 - Verdere uitleg bij investeringsbudget (bv. gevolgen voor exploitatie)
 - Lijst met geplande subsidies per beleidsveld
 - Evolutie liquiditeitenbudget in de tijd
 - Geen voorwerp van besluitvorming

Basiselementen – Budget

- Budget moet (behalve in jaar 1) passen binnen meerjarenplan, maar hoe?
 - Overname prioritaire beleidsdoelstellingen
 - Verplicht positief resultaat op kasbasis en autofinancieringsmarge in budget moet even hoog of hoger zijn dan in meerjarenplan
- Opgelet: evenwicht alleen aantoonbaar voor budget jaar N als rekening N-2 is vastgesteld door de raad en verwerkt in budget!

Basiselementen – Budget

- Budgetwijziging / Interne kredietaanpassing
 - BW: alle wijzigingen waarvoor een IKA niet kan, bv.:
 - Wijzigingen waardoor budget niet meer past in meerjarenplan
 - Wijzigingen exploitatiebudget met binnen een beleidsdomein een groter verschil tussen uitgaven en ontvangsten, bv.:

Exploitatiebudget beleidsdomein cultuur:	U 1000 – O 150 (saldo: -850)
Interne kredietaanpassing kan voor:	U 1100 – O 250 (saldo: -850)
Budgetwijziging nodig voor:	U 1100 – O 150 (saldo: -950)
 - ...

Basiselementen – Budget

- Functies van het budget:
 - Beleidsfunctie: concretisering meerjarenplan
 - Financiële functie: gevolgen op financiën en evenwicht
 - Autorisatiefunctie: maximaal besteedbare kredieten
 - Sectorale planning (cf. planlastvermindering)
 - Evaluatie-instrument of toetssteen achteraf
 - Statistische functie (Vlaams, ESR, ...)
- Wat als er op 1.1 geen budget is?
 - Automatisch (geen goedkeuring raad) voorlopige 12den
 - Beperkt tot 3/12den (uitbreidbaar door minister) voor exploitatiebudget; geen beperking voor aflossingen

Inhoud

- Waarom (nu) een hervorming?
- Voor welke besturen geldt de hervorming?
- Uitgangspunten van de hervorming
- Basiselementen BBC-besluit
 - Meerjarenplan
 - Budget
 - Dagelijkse werking
 - Jaarrekening
 - Varia
- Invoeringstraject

Basiselementen – Dagelijkse werking

- Eén registratiesysteem dient twee doelstellingen:
 - Budgettaire registraties voor:
 - Financiële vertaling van het beleid (uitgaven/ontvangsten)
 - Kredietopvolging en –bewaking
 - Managementinformatie (met o.a. algemene boekhouding)
- Besluit legt (cf. rapportering!) verplichte ‘dimensies’ op voor boekingen, zoals o.a.:
 - Datum, bedrag, algemene rekening, omschrijving
 - Budgethouder, beleidsveld, actieplan
 - Sectoraal rapport (cf. planlastvermindering!)
 - ...

Uitbreidbaar door bestuur (informatica – kosten/baten)

Basiselementen – Dagelijkse werking

- Vrijstellingen visum:
 - Decreten: vóór aangaan van verbintenissen met uitgaande kasstroom onderzoekt financieel beheerder wettigheid en regelmatigheid en geeft visum. Raad kan na advies financieel beheerder verbintenissen vrijstellen van voorgaand visum, binnen grenzen bepaald door Vlaamse regering.
 - Besluit maakt visumvrijstelling onmogelijk voor:
 - Aanstelling statutairen
 - Aanstelling contractanten >1 jaar en onbepaalde duur (uitzondering voor werkgelegenheidsmaatregelen)
 - Verbintenissen >50.000 euro of meerjarige verbintenissen >25.000 euro/jaar
 - Investeringsubsidies

Inhoud

- Waarom (nu) een hervorming?
- Voor welke besturen geldt de hervorming?
- Uitgangspunten van de hervorming
- Basiselementen BBC-besluit
 - Meerjarenplan
 - Budget
 - Dagelijkse werking
 - Jaarrekening
 - Varia
- Invoeringstraject

Basiselementen – Jaarrekening

- Wat zeggen de decreten?
 - Opstellen jaarrekening: taak financieel beheerder, in overleg met managementteam
 - Ontwerpjaarrekening gaat voor controle naar externe audit die aanbevelingen doet
Dit zal wellicht worden geschrapt
 - Raad stelt jaarrekening vast vóór einde van eerste semester (tijdigheid belangrijk voor aantonen financieel evenwicht meerjarenplan en budget!)
 - Bij bespreking op de raad brengt college/OCMW-voorzitter verslag uit over het gevoerde beleid

Basiselementen – Jaarrekening

- BBC-besluit:
 - Jaarrekening is beleidsrapport (dus minimumregels)
 - Drie delen: beleidsnota, financiële nota, samenvatting algemene rekeningen
 - Beleidsnota:
 - Doelstellingenrealisatie: voor elke prioritaire beleidsdoelstelling:
 - Werd beoogd resultaat (of effect) bereikt?
 - Werden actieplannen en acties uit budget uitgevoerd?
 - Vergelijking werkelijke uitgaven en ontvangsten met budget
 - Doelstellingenrekening: zie volgende dia
 - Financiële toestand: evenwichten vergeleken met budget

Doelstellingenrekening

	Jaarrekening			Eindbudget			Initieel budget		
	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo
Algemene financiering									
• Prioritaire beleidsdoelstellingen									
Exploitatie									
Investerings									
Andere									
• Overige									
Exploitatie									
Investerings									
Andere									
Beleidsdomein 1									
• Prioritaire beleidsdoelstellingen									
Exploitatie									
Investerings									
Andere									
• Overige									
Exploitatie									
Investerings									
Andere									
...									

Basiselementen – Jaarrekening

- BBC-besluit:
 - Financiële nota:
 - Exploitatierekening

	Jaarrekening			Eindbudget			Initieel budget		
	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo
Algemene financiering									
Beleidsdomein 1									
...									
Totaal									

- Investeringsrekening
- Liquiditeitenrekening: resultaat op kasbasis door exploitatie-, investerings- en overige verrichtingen

Basiselementen – Jaarrekening

- BBC-besluit:
 - Samenvatting algemene rekeningen:
 - Balans
 - Staat van opbrengsten en kosten
 - Bij jaarrekening hoort een toelichting, met o.m.:
 - waarderingsregels, relevante gebeurtenissen na balansdatum, uitleg bij verschillen budget-realiteit, details bij financiële nota, toegekende subsidies, ...

Basiselementen – Jaarrekening

- Functies van de jaarrekening:
 - Beleidsfunctie:
 - gevoerd beleid (beleidsmatig en financieel)
 - nadruk op realisatie prioritair beleid
 - Evaluatiefunctie: is bestuur binnen toegekende kredieten gebleven?
 - Financiële functie:
 - Financiële gevolgen van het gevoerde beleid
 - Evolutie financieel evenwicht
 - Statistische functie (Vlaanderen, ESR, ...)
- Verplichte verwerking jaarrekening in (aanpassing) meerjarenplan en budget(wijziging)

Inhoud

- Waarom (nu) een hervorming?
- Voor welke besturen geldt de hervorming?
- Uitgangspunten van de hervorming
- Basiselementen BBC-besluit
 - Meerjarenplan
 - Budget
 - Dagelijkse werking
 - Jaarrekening
 - Varia
- Invoeringstraject

Basiselementen – Varia

- Gemeentelijke bijdrage aan het OCMW
 - Principe financiering OCMW door gemeente blijft
 - Ingewikkelde berekening (NOB) verdwijnt
 - Financieel evenwicht OCMW (na dotatie gemeente)
- AGB's:
 - Regels BBC-besluit gelden slechts deels voor AGB's
 - Band met onderworpen zijn aan vennootschapsboekhouden (grote AGB's volgen kleiner deel BBC-besluit)
- Informatica: BBC-besluit legt minimale regels op voor informatica (bruikbaar voor bestek)

Inhoud

- Waarom (nu) een hervorming?
- Voor welke besturen geldt de hervorming?
- Uitgangspunten van de hervorming
- Basiselementen BBC-besluit
 - Meerjarenplan
 - Budget
 - Dagelijkse werking
 - Jaarrekening
 - Varia
- Invoeringstraject

Invoeringstraject

- Besluit wordt algemeen van kracht op 1.1.2014.
Dat betekent:
 - Dat de besturen in 2013 het meerjarenplan 2014-2019 en het budget 2014 volgens de nieuwe regels moeten opstellen
 - Dat de besturen vanaf 1.1.2014 de nieuwe boekhouding voeren
 - Dat de besturen in 2014 een laatste keer een jaarrekening 'oude stijl' maken voor 2013

Invoeringstraject

- Uitzondering op datum 1.1.2014:
 - Besturen kunnen toelating krijgen om eerder te starten:
 - 1.1.2011: 20 besturen
 - 1.1.2012: x besturen (oproep najaar 2010)
 - 1.1.2013: y besturen
 - Besturen kunnen indien echt nodig toelating krijgen om later dan 1.1.2014 te starten (uitzondering!)

Starters 2011	Gemeente	OCMW
Aalst	X	
Antwerpen	X	X
Boutersem		X
De Pinte	X	X
Dilbeek	X	X
Geel	X	
Hemiksem	X	
Mol	X	
Oostrozebeke	X	
Opwijk		X
Overpelt	X	X
Poperinge	X	
Vilvoorde	X	
Zoersel	X	X
Zwevegem		X

Invoeringstraject

- Ondersteuning:
 - Intensieve begeleiding starters door ABB
 - Vormingspakket in overleg met Bestuursscholen
 - Helpdesk ABB: bbcgp@vlaanderen.be
 - Documentatie:
 - Ruim verspreide vulgariserende brochure
 - Webstek ABB: <http://www.binnenland.vlaanderen.be/bbc>
 - Webstek VVSG: http://www.vvsg.be/Werking_Organisatie/Financien/Pages/Beleids-enbeheerscyclusgemeentenenOCMW's.aspx
 - Artikels *Binnenband*
 - Artikels *Lokaal*
 - *Lokaal Financieel Management*

Invoeringstraject

- En intussen:
 - Bekijk of een eerdere start dan 2014 kan lukken
 - Wacht niet tot 2013 om voorbereidingen te starten:
 - Is huidige organogram OK?
 - Boekhoudplan?
 - Projectleider in bestuur?
 - Investeren in informatica
 - Opleidingen personeel (cf. al beschikbare documentatie)
 - Samenwerking gemeente-OCMW?
 - ...
 - Werkt de Vlaamse overheid aan de beloofde planlastvermindering

A photograph of a middle-aged man with short, light-colored hair, wearing a blue crew-neck sweater over a white collared shirt. He is smiling slightly and looking towards the right of the frame. The background behind him is a plain, light-colored wall.

Nog vragen?

We wensen u alvast veel succes toe!